

Minnesmärke över surbrunnen i Sabbatsbergsparken.

Vattenkastare

Sabbatsbergsparkens historia är från tidigt 1200-tal. År 1734 upptäcktes en surbrunn (kolsyrerikt vatten) på den plats där minnesmärket ska placeras. Nyligen har man nära minnesplatsen uppfört tre nybyggda kvarter med namnen Medevi Brunn, Porla Brunn och Loka Brunn. Det är namn som anspelar på en epok över brunnsdrickningen i Sverige och ger oss en antydning om platsens historia. Det finns en mängd mytiska berättelser om källor och brunnar vilka lever kvar från den arkaiska tiden fram tills idag. Människan hade en tro om att vatten från de här platserna gav livgivande kraft, hade en förmåga att bota och lindra samt uppfylla människans önskningar.

Före tillkomsten av de moderna medicinerna hade vattnet från surbrunnar och mineralrika källor (huvudsakligen innehållande järn och kalk) till uppgift att bota sjukdomar och själsliga tillstånd. Drack människan tillräckligt mycket vatten under rituella förhållanden skulle vätskan rena kroppen från gifter och dåliga flöden. Brunnsdrickning var en vanlig företeelse i alla samhällsklasser i Sverige under 1700-talet och framåt.

I den nordiska folktron finns det sägner om vattenväsen och osynliga krafter från underjorden. Berättelser som anspelar på vattnets magiska innebörd och dess kraft att bota och lindra sjukdomar, en betydelse vatten har haft och har än idag.

På grund av dessa historier och platsens betydelse bestämde jag mig för att som minnesmärke göra en dricksfontän i form av en "Vattenkastare", ett odefinierbart väsen, cirka 1.80 meter hög i en organisk form, tillverkad i brons. I vattenkastarens uttryck finns det inbyggt allt det jag förknippar med områdets historia och själ. Jag har försökt ge väsendet en sensitiv mäktighet. Det är också viktigt att betraktaren ges möjlighet till fria associationer vid brukande och betraktandet av skulpturen.

Vattenkastaren kliver över och vilar på en liggande pelare i högglangspolerad svart diabas. Pelaren blir med sin blankpolerade yta likt en vattenspegel, där betraktaren kan skönja sig själv och sin omgivning. Med sin längd på cirka 3 meter och 40 centimeter i diameter kan vi använda cylindern som bänk, sätta sig och luta sig mot skulpturens sida för att betrakta parken och omgivningens skiftningar. Placeringen av skulpturen gör att den ena sidan på pelaren får morgonsol och den andra sidan får kvällsol.

Själva skulpturen bygger på myter och folktro. Jag har därför valt att tillverka skulpturen i det klassiska materialet brons och genom sin form och innehåll får den en tidlös förankring. Ytan i bronsdelen är bearbetad och kan uppfattas som ornamentik, vattenvirvlar eller sjöanemoner. Skulpturens rygg är blankpolerad, detta för att hålla ihop formen och samarbeta med cylinderns svarta blankpolerade yta. Det gyllene inslaget på ryggen och den polerade ytan skapar en upplevelse av resning i skulpturen.

Bearbetningen och formen bidrar till att när man står uppe på höjden vid Katarinhuset och betraktar skulpturen uppifrån, kommer skulpturens med dess rum

upplevas som en spännande form genom sina reflexer, rörelser och uttryck. Skulpturens blankpolerade rygg övergår i en raggig yta som möter en kon i diabas. Inifrån den raggiga formen rinner det vatten, vilket faller ner i den blankpolerade skålen på konen. Önskar man dricka av "Vattenkastaren" Kan det kalla vattnet rinna ner i kupade händer eller drickas ur en mugg, såsom man drack brunn på den tiden det begav sig.

Konen som tar emot vattnet är lika stram i sin form som cylindern. De två eller tre minimalistiska element som jag använt mig av ger rummet en stringens och spänner upp platsen. Därigenom ger det skulpturens organiska form ett skarpare uttryck. Konen med sin övre del, med en diameter av 21 centimeter, är likt ett spjut som tillsynes är infogad (inkastad) i skulpturen.

Skulpturgruppen presenteras på ett underlag av röd bohusgranit från Örn, lagd i en cirkel för att skapa ett intryck av stiliserade vattenringar eller en idé om en labyrint. Cirkeln bildar en rörelse utåt i rummet och inkorporerar det övriga rummets natur. Jag anser att cirkelrörelsen appellerar till barn och vuxna att närma sig skulpturen och skapar fantasi.

I mitt förslag om markbeläggning har jag infogat några diabasstenar, vilka har en finslipad yta. Detta för att skapa ett samarbete mellan skulptur, cylinder och den yta skulpturen står på. Den cirkelrunda platsen ger ett spännande tillskott och förankrar skulpturen till marken och platsen. Men den är inte nödvändig för själva skulpturens uttryck.

Hela gruppen ska ha en känsla av att den har stått där i evinnerlig tid, långt före vår tideräkning såsom fallet är med sägnerna om vatten, väsen och myter.

Höganäs den 1 september 2009

Lone Larsen